

Martin Ugalde, Txillardegi eta Andima Ibiñagabeitia

Jose Felix Azurmendi

Berria, 2004-10-06: 7.

Bi ohar, bi oroitzapen, bi ekarpen apal Martin Ugaldere oroimena *osatzeko*. Gaur Txillardegik hauxe idatzi du: "Elkar ezagutzen bagenuen ere, Tarnos gure etxean mintzatu ginen buruz buru lehenengo aldiz 1970 urtean". Baina aurretik ere buruz buru mintzatu ziren, 1964an edo 1965ean, Angelun zuen etxean, beste lau erbesterekin batera. Caracasko Eusko Etxeko presidentea zen orduan Martin, eta ETArekin zuzendaritzarekin elkarriketatzera joan zen Iparraldera, ezinezkoak ziren hurbilketak egiten saiatzera. Elkarriketa amaitzerakoan, euskara hutsean izan zuen lehenengo batzar politikoa izan zela adierazi zuen Martin Ugaldek. Ziur aski, batzarretik Venezuelara eraman zuen iritzi on bakarra izan zen hura.

Bestalde, bitxikeria gisa, 1966ko amaieran edo 1967ko hasieran, Martin Ugaldere *Ama gaixo nago* antzerki-lanaren irakurketa egin genuen Caracasko Eusko Etxean Andima Ibiñagabeitiak, Imanol Solabarrietak eta hirurok. Andima, aititea zen; Imanol, aita, eta ni, semea. Bolada horretan joan nintzen ni Caracaserara; heldu berria nintzen, beraz. Handik gutxira, ordea, Andimak Eusko Etxeko kide izateari utzi zion, Jon Urrestirekin elkartasuna agertzeko. Urresti, *Kirru*, Ondarroako abertzale-euskaltzale amorratua zen, eta egin zuen edo esan zuen zer edo zergatik bota zuen aldi baterako zuzendaritza-batzordeak. Ibiñagabeitiaren, Ugaldere eta Txillardegiren arteko harremanari buruzko zenbait testigantza argitaratu dira, gero gertatuko zena ulertzeko oso interesgarriak. Berrirakurtzea mereziko luke.